

ΕΝΑΣ ΕΛΛΗΝ ΔΙΚΗΜΑΔΩΤΟΣ ΤΩΝ ΑΓΡΙΩΝ

Ο ΚΑΤΑΣΤΙΚΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ

Ἡ συνέχεια τῆς μυστηριώδους ὑποθέσεως ποῦ ἀνεστάτωσε τὰς Ἀθήνας τὸ 1892. Ἡ μαρτυρία τοῦ Παπα-Καλκούτα. Εἶνε ὁ δῆμιος Νταῆ-Γιώργης; Τί εἶπε ὁ ἀρχιφύλαξ Μπαχώρης. Ὅπου ὁ Μπακιρακτάρης πελαγοῦναι!... Ἡ ἀγκανάκτης τοῦ Καταστικτοῦ. Οἱ παλινοὶ συμπαῆται τοῦ Τζαβέλλα χωρίζονται σὲ δύο στρατόπεδα. Νέον φῶς. Ἡ κατάθεσις ἐνὸς Ἀθηναίου φαρᾶ κ.τ.λ.

Δ'.

Στὴ συνοικία τῆς Νεαπόλεως κατοικοῦσε τὰ γυμνασία ἐκεῖνα ὁ ἱερεὺς Ἰωάννης Γεωργιόπουλος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβασκῶσε τὸ ἱερατικὸν τοῦ ἐπάγγελμα, γιατί ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ἰδιοκτήτης πολλῶν σπιτιῶν. Οἱ γείτοκες τῆς συνοικίας τὸν ὠνόμαζαν «Ὁ Παπὰ - Καλκούτας», γιατί ὁ παπὰς αὐτοῦ εἶχε φύγει πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα, ἐπῆγε καὶ ἐγκατεστάθη στὴν Καλκούτα τῶν Ἰνδιῶν, ὅπου, ἱερουργώντας στὴν Ἑλληνικὴ Κοινότητα τῆς πόλεως αὐτῆς, ἐσχρμάτισε περιουσία καὶ κατόπιν ξαναγύρισε στὴν Ἑλλάδα καὶ ἐγκατεστάθη στὰς Ἀθήνας.

Ὁ παπὰς λοιπὸν αὐτὸς ἐπῆγε μιά μερὰ στὸ Μητροπολιτῆ Ἀθηνῶν καὶ τοῦ διηγήθη τ' ἀκόλουθα περιεργὰ συμβεβηκότα μὲ τὸν μυστηριώδη Καταστικτὸ Ἀνθρώπου:

Μιά μερὰ, στὴν Καλκούτα, παρουσιάστηκε μερσοῦτὰ στὸν παπὰ ὁ Καταστικτὸς καὶ τοῦ εἶπε:

— Κατάγομαι καὶ ἐγὼ ἀπὸ τῆν Ἑλλάδα, ὅπου ἔκανα ἓνα ἐγγλῆμα καὶ γι' αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ ἐπιστρέψω... Ἐχῶ γλίτες λίρες. Θὰ σοῦ τίς ἀφήσω, παπὰ μου, μὰ μοῦ τίς φυλάξῃς. Τίς ἐμπιστεύομαι στὴν ἱερωσύνη σου, καὶ δὲν γυρίσω μὲ τὸ καλὸ, μοῦ τίς δίνει. Ἀν πεθάνω, μοιράσῃς τες στὸν γέγονο... — Καὶ ποῦ θὰ πᾶς τόσα; τὸν ἐρώτησε ἐκεῖνος.

Θὰ πάω μέσα, στὸ ἐσωτερικὸ τῶν Ἰνδιῶν... Θὰ πάω νὰ ἐργασθῶ. Ὁ παπὰς ἐδέχθη τὴν παρακαταθήκη καὶ περιποιήθηκε τὸν ἀγνωστο, ὁ ὁποῖος δὲν ἦταν ἀκόμη ἐστιγματισμένος. Τοῦ ἐδῆλσε μάλιστα ὅτι ὀνομάζεται Κατετὰν Γιώργης...

Ἐτοὺς ὁ Κατετὰν Γιώργης ἀνεχώρησε καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια δὲν ξαναφάνηκε στὴν Καλκούτα. Ἐξαίνα, μιά μερὰ, παρουσιάστηκε στὸ σπίτι τοῦ παπὰ, σὲ καλὸ γλῶσσιν. Τὴ φορὰ αὐτὴ ἦταν καταστικτὸς μὲ εἰκόνας ἀγρίων θηρίων. Ἐν τούτοις ὁ παπὰς τὸν ἐγνώρισε.

— Νά, ἔτσι, τοῦ εἶπε, εἶμαι πάλι ἀγνωστός καὶ θὰ μπορῶ νὰ ἐκκοροφῶ χωρὶς φόβο παντοῦ!

— Καὶ πῶς ἐγίνε; ἔτσι; Ποῦ σὲ ἐστιγματίσαν; τὸν ρώτησε ὁ παπὰς τῆς Καλκούτας.

— Εἶχα πάει στὰ βάρη τῶν Ἰνδιῶν. Ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τῶν Ἰνδιῶν, οἱ λεγόμενοι Βοηθῆνες, βιάονταν, γιατί ἔτσι τὸ ἀπατεῖ ἡ θρησκεία τους... Τοῖς εἶπα πῶς θέλω νὰ γίνω καὶ ἐγὼ Βοηθῆνης. Μ' ἐπίσαν καὶ αὐτοὶ καὶ μ' ἔκαναν ἔτσι... Τώρα θὰ φέρω γυρὸ τὸν κόμο καὶ θὰ μαζεῖω παρὰδὲς ἀπὸ τοὺς χαζοὺς. Θὰ βγῶ στὸ Παντοῦρα!...

Καὶ ὁ Καταστικτὸς ἐπῆρε τίς γλίτες λίρες ἀπὸ τὸν παπὰ καὶ ἔφυγε ἀπὸ τῆν Καλκούτα γιὰ τὴν Εὐρώπη...

***

Ὁ Μητροπολιτῆς Ἀθηνῶν, ἀφοῦ ἀκούσε τὴ διηγήσει αὐτὴ ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Παπα-Καλκούτα, τὸν συμβούλευσε νὰ πᾶ στὸ Διεθνή τῆς Ἀστυνομίας καὶ νὰ τοῦ τὴν ἐπαναλάβῃ. Ὁ παπὰς τὸ ἔκανε, καὶ τὴν ἄλλη μερὰ ἡ «Ἀρσὸπολις» ἔγραψε:

«Ἐξ ὅλων τούτων ἤρχισαν νὰ κυκλοφοροῦν διάφοροι διαδόσεις, εἰς τὰς ὁποίας ὁ καθένας προσφέρει τὸν ὁδολὸ τῆς φαντασίας του. Τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας εἶνε ὁ Καταστικτὸς Ἀνθρώπος, στυγερὸς δρόμος, στὰ σπῆτα, στὰ καφενεῖα. Αἱ διαδόσεις αὐταὶ συσκοτίζουν περισσότερο τὴν ἀξιοτιμὸν οἰκογένειαν Τζαβέλλα, ἡ ὁποία συμφέρον ἔχει νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθειαν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ Κατετὰν Γεωργῆς, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι ἔχει πάθει μικρὰν διανοητικὴν διατάραξιν, ἀρχισε νὰ ἐνοχλεῖται καὶ

νὰ παθαίνεται περισσότερο. Μετὰ τὰς γενομένας ἐρεῦνας ἐν τῇ Διευθύνσει τῆς Ἀστυνομίας, οἱ κ. κ. Νικ. Ζορομπὰς καὶ Ἰωάννης Τζαβέλλας παρέλαβον τὸν Καταστικτὸν Ἀνθρώπον καὶ, ὑποστασάζοντες αὐτὸν κατὰ τὴν κατάθεσιν ἐκ τοῦ ἀστυνομικοῦ καταστήματος, ἠθέλησαν νὰ τὸν μεταφέρουν παρὰ τὴν σεβαστὴν τὸν οἰκογενεῖα. Ἡκούσθη τότε λέγων ὁ Κατετὰν Γεωργῆς:

— «Ὁχ, ἀδελφεῖ! Βαρέθηκα... Ἐπὶ τέλους εἶμαι Ἀμερικανός... Ἀφήστε με νὰ φύγω...»

***

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ διαδόσις ἐπανεληθῆκεν μ' ἐπιμονὴν ὅτι ὁ Καταστικτὸς Ἀνθρώπος ἦταν ὁ ἄλλοτε δῆμιος Νταῆ-Γιώργης, ὁ Διευθνή τῆς Ἀστυνομίας, ὁ περιφημὸς Μπακιρακτάρης, ἀνέλαθε νὰ ἐξακριβώσῃ τὸ πρᾶγμα. Ὁ Μπακιρακτάρης ἤξερε ὅτι, ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Νταῆ-Γιώργη, ἀρχιφύλαξ στὸ Μπουρτζὶ τοῦ Ναυπλίου ἦταν ὁ λοξιάς Μπαχώρης, ὁ ὁποῖος, μετὰ ἔτη, (ἀποστρατευθεὶς ὡς ἀντιπολιτογράφος), ἔζησε στὰς Ἀθήνας. Ὁ Μπακιρακτάρης, λοιπὸν τὸν ἐγνώριζε προσωπικῶς, ἔστειλε, τὸν ἐκάλεσε στὴ Διεύθυνσιν καὶ τὸν ἔφερε σὲ ἀντιπαράστασι μὲ τὸν Καταστικτὸ Ἀνθρώπου...

Ὁ Μπαχώρης ἐβεβαίωσε τότε μὲ πᾶσαν ἐπισιμότητα, ὅτι ὁ Καταστικτὸς δὲν εἶχε καμιά ὁμοιότητα μὲ τὸν ἄλλοτε δῆμιον τοῦ Ναυπλίου. Ὁ ἀμειβόμενος ἐκείνος μάλιστα τὸ 1862 εἶχε τρία δάχτυλα τοῦ ἀριστεροῦ χειροῦ κομμένα. Ἄλλοτε ἦταν βέβαιον ὅτι, κατὰ τὴν ἐπανόστασι τοῦ 62, ὁ Νταῆ-Γιώργης ἐδραπέτευσε ἀπὸ τὸ Μπουρτζὶ, ἐμπῆρε σ' ἓνα κρηθὶ καὶ κατέφυγε στὴν Κωνσταντινούπολι, ὅπου καὶ ἀπέθανε.

Καὶ ὁ Μπαχώρης ἐπρόσθεσε: «Ἄν ἔξοισε σήμερα ὁ δῆμιος, θὰ ἦταν ἀνδράστιστον 85 ἐτῶν, ἐνῶ ὁ Καταστικτὸς Ἀνθρώπος δὲν γάινεται μεγαλιτέρος ἀπὸ 65».

***

Ἡ «Ἀρσὸπολις» τῆς ἐπομένης ἔγραψε: «Ὁ Τζαβέλλας, (ὁ Καταστικτὸς Ἀνθρώπος), ἔχει τὴν μνήμην ὀλίγον ἀσθενή, κατὰ διαλείμματα ὅμως ἐνθυμείται πολλὰ ἐπεισόδια τῆς παιδικῆς τοῦ ἡλικίας καὶ ἄλλα τῶν περιπερησιῶν του, σχετικὰ μὲ τὰς ἀναμνήσεις τῆς οἰκογενείας του. Αἱ κυρία Ζορομπὰ καὶ Κριεζότου ἐκὼν ἐρώτησαν πῶς δὲν τὸν ἔγραψε τοὺς ἀστυνομικῶν φαρᾶν διὰ νὰ τοὺς πληροφοροῦσιν εἰς ἐπίσκεψιν ἐν τῇ ζωῇ, καὶ ὁ Τζαβέλλας ἀπήτησε στὴν ἀδελφὴν του κυρίαν Καλλιόπην Κριεζότου:

— «Ἐνόμιζα πῶς εἶχες πεθάνει καὶ σὺ. Ἐδῶ καὶ 25 χρόνια σὺ ἔστελες ἄνθρωπο, κάποιον Ἰωάννην Μπουρρηγῆ, ἀπὸ τῆ φυλακῆς ποῦ ἦμον, νὰ σοῦ πῆ ποῦ καὶ πῶς ἐδραπέδουσαν, ἀλλ' ἀφοῦ εἶδα πῶς κανεῖς δὲν μὲ θυμότανε, ἐνόμιζα πειθὸν ὅτι ἔχεις πεθάνει καὶ σὺ...»

— Καὶ, πράγματι, ἡ κυρία Κριεζότου ἐνθυμείται ὅτι πρὸ εικοσι καὶ πλέον ἐτῶν ἦκουσε μίαν τέτοιαν φήμην διαδοθεῖσαν εἰς τὴν Χαλκίδα, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ τὴν ἐξακριβώσῃ...

— Μεταξὺ ἄλλων ἐπισκεπτοῦν εἶδαμε χθὲς εἰς τὸ σπίτι τοῦ κ. Νικ. Ζορομπὰ καὶ τὸν κ. Θ. Φαλιεζὸ Κολοκοτρώνη, πρῶτον ἐξάδελφον τοῦ Τζαβέλλα, ὁ ὁποῖος, εἰς ἄκρον συγκεκμημένους διότι ξαναβλέπει, γέγον αὐτοῖς, γέγοντα ἤδη τὸν ἀρχαῖον τοῦ φίλου καὶ συμμαθητῆ καὶ σπυροφρον τῶν νεανικῶν τῶν χρόνων, μᾶς εἶπε:

— Ἐἶνε αὐτὸς, αὐτότατος, κύριε, ὁ Δημήτριος Τζαβέλλας. Τὸ βῆμα τῶν του, ἡ στάσις του, τὰ μ-

ΕΛΛΗΝΕΣ ΠΟΙΗΤΑΙ
ΤΟ ΤΕΛΟΣ

(Τὸ τελευταῖον ποίημα τοῦ ΑΓΓΕΛΑ ΒΛΑΧΟΥ)

Τὸ τέλος ἐπληρώσαν. ἡ ἄρα μου σημαίνει, τὸ φῶς τῆς ἐσχάτης μου αἰσθανομένης πνοῆς. Ὁ βίος ὅν μ' ἐπύκρνε, τὸ τέλος τοῦ μ' ἐβέραιε.

καὶ ἔλεθμον μ' ἀφαίρει τὸ βάρος τῆς ζωῆς, Ἰσοειλές τὸ κόπελλον ἔκενασι τῆς μοίρας, καὶ ἦτο ἀγῶν ἀκόμητος, πικρία, δάκρυ, πόνος. Εἰς τὸν πυθμένα τὸ σκαῖον, κατηραμένον γῆ-κορον, τυφλόν, ἀνίστηρον, ὡς ἄβλον τοῦ ἐγῆ-ρος,

Ἦλθν τέλος ἡβᾶ ἡ λυτρώσις· τὴν ἀπαλῆν τοῦ (χεῖρα ὁ λυτρωτῆς ἐπάνω μου αἰσᾶ - αἰγὰ ἐκτείνει καὶ μένει δίχως ἐρμηκὸν ἡ ἀπῆνη μου μοῖρα. Μὴ με βρησιγῆν ἠθησκοντα κανεῖς. Ἡβᾶ ἡ γα-λῆν)

Δ)θριος 1914. ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΛΑΧΟΣ

